

FAQ – RPMP.11.01.01-IZ.00-12-032/17; RPMP.11.01.02-IZ.00-12-033/17;
RPMP.11.02.00-IZ.00-12-034/17

Aktualizacja z dnia 30 czerwca 2017 r.

- 1. Czy możliwe jest złożenie wniosku w naborze jeśli program rewitalizacji danej gminy nie został jeszcze umieszczony w Wykazie programów rewitalizacji gmin województwa małopolskiego? Program jest na końcowym etapie opiniowania, nanoszone są poprawki i uzupełnienia, które zgłosili eksperci. Przewiduje się, że program zostanie ostatecznie przyjęty w połowie lipca 2017 roku i umieszczony w Wykazie.**

Odpowiedź:

Weryfikacja, czy zadanie znajduje się na liście planowanych, podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych zaakceptowanego programu rewitalizacji, dokonywana jest na etapie oceny formalnej – w ramach kryterium „Specyficzne warunki wstępne”.

W ramach kryterium ocenie podlega, czy program rewitalizacji, z którego wynika zgłoszony projekt, znajduje się w wykazie programów rewitalizacji prowadzonym przez Instytucję Zarządzającą RPO, dla których IZ RPO przeprowadziła z wynikiem pozytywnym weryfikację spełnienia wymogów dotyczących cech i elementów programów określonych w Wytycznych Ministra Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020.

Z brzmienia kryterium nie wynika, że program rewitalizacji winien być umieszczony w Wykazie programów rewitalizacji gmin województwa małopolskiego na dzień zakończenia naboru wniosków w Poddziałaniu 11.1.1, Poddziałaniu 11.1.2 oraz Działaniu 11.2.

Konieczne natomiast jest, aby na moment dokonywania oceny formalnej warunek ten został spełniony. Brak wpisu programu do Wykazu na moment dokonywania oceny formalnej skutkować będzie negatywną oceną projektu. Ryzyko leży zatem po stronie Wnioskodawcy.

- 2. Jakie powinny być kolejne kroki, aby program rewitalizacji danej gminy znalazł się w Wykazie programów rewitalizacji gmin województwa małopolskiego? Jakie warunki należy spełnić aby dany PR został pozytywnie zaopiniowany? Jaki jest czas oceny programu rewitalizacji?**

Odpowiedź:

Zasady prowadzenia wykazu programów rewitalizacji reguluje *Regulamin prowadzenia Wykazu programów rewitalizacji gmin województwa małopolskiego* zamieszczony na stronie: <http://www.rpo.malopolska.pl/o-programie/rewitalizacja>

Znajduje się tam m.in. wzór wniosku o wpis programu rewitalizacji do Wykazu oraz karta oceny zawierająca kryteria merytoryczne, według których programy rewitalizacji są weryfikowane przez IZ. Weryfikacja wniosku o wpis trwa 35 dni roboczych (5 dni na ocenę formalną, 30 dni na ocenę merytoryczną) z możliwością przedłużenia, jednak nie dłużej niż 60 dni.

3. Wnioskodawca ma kilkanaście projektów w Gminnym Programie Rewitalizacji – czy w związku z tym może złożyć jedną aplikację składającą się z kilkunastu zadań? Jak wówczas powinien brzmieć tytuł aplikacji aby odpowiadał na wymogi specyficzne zawarte w *Instrukcji: „Przedstawiony w pkt B1 tytuł projektu powinien być tożsamy z tytułem wskazanym na ww. liście”*?

Odpowiedź:

Tak, Wnioskodawca może złożyć jeden wniosek, **jednakże połączenie kilku projektów w jeden powinno być uzasadnione funkcjonalnie i logicznie**. Proponowanym rozwiązaniem takiej sytuacji jest wyodrębnienie tych projektów jako odrębnych zadań. Jeżeli na liście planowanych, podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych programu rewitalizacji widnieje inny tytuł to powinien on zostać zaktualizowany lub aby zachowana została zgodność z nazwą projektu w programie rewitalizacji istnieje możliwość złożenia oświadczenia operatora programu rewitalizacji (gminy), że składany wniosek obejmuje dane przedsięwzięcia wskazane w programie.

4. Czy jeden Wnioskodawca może złożyć nieograniczoną liczbę aplikacji zachowując zgodność z GPR?

Odpowiedź:

Tak, w tej kwestii nie ma ograniczeń.

5. Czy dopuszczalne jest aby w ramach jednego zadania pod ogólnym tytułem (zgodnym z GPR) zakres inwestycji był realizowany w oparciu o kilka pozwoleń na budowę o tytułach nieco różniących się od tytułu zadania w GPR? Wynika to z przepisów prawa budowlanego i stosowanej tam terminologii.

Odpowiedź:

Każde zadanie może zostać podzielone na etapy. Tytuł głównego zadania powinien być zgodny z tytułem zadania wpisanego do programu rewitalizacji. Nie ma ograniczeń co do liczby pozwoleń na budowę. Natomiast należy zwrócić uwagę, że konsekwentne stosowanie nazewnictwa w uzyskanych dokumentach mając na uwadze konieczność zachowania zgodności z określonymi w SZOOP typami projektów podlegającymi współfinansowaniu.

6. Czy możliwe jest uzupełnienie podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych zapisanych w LPR o nowe zadanie inwestycyjne? Czy w takim przypadku konieczne jest wyłącznie ponowne uchwalenie LPR czy wymagana jest także ponowna procedura zgłoszenia LPR do *Wykazu programów rewitalizacji gmin województwa małopolskiego*?

Odpowiedź:

W przypadku rozszerzenia przedsięwzięć rewitalizacyjnych zapisanych w LPR o nowe zadanie inwestycyjne lista zapisanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych powinna zostać poddana konsultacjom społecznym przed ponownym uchwaleniem LPR przez radę. Następnie gmina powinna wystąpić do IZ z wnioskiem o zmianę – złożyć Formularz korekty programu rewitalizacji

zgłoszonego do *Wykazu programów rewitalizacji gmin województwa małopolskiego* dostępnego na stronie: <http://www.rpo.malopolska.pl/o-programie/rewitalizacja>

7. Czy możliwa jest zmiana nazwy podstawowego zadania rewitalizacyjnego wpisanego do programu rewitalizacji? Jakie kroki należałoby w tym przypadku wykonać?

Odpowiedź:

Jeżeli zmiana nazwy powoduje zmianę zakresu przedsięwzięcia to konieczne jest ponowne przeprowadzenie konsultacji społecznych, uchwalenie programu rewitalizacji a następnie złożenie Formularza korekty programu rewitalizacji zgłoszonego do *Wykazu programów rewitalizacji gmin województwa małopolskiego* dostępnego na stronie: <http://www.rpo.malopolska.pl/o-programie/rewitalizacja>

Jeśli jednak zmiana nazwy zadania/projektu nie ma wpływu na zmianę zakresu przedsięwzięcia to możliwe jest złożenie oświadczenia operatora programu rewitalizacji (w ramach załącznika nr 16), iż dany projekt odpowiada wskazanemu w tym oświadczeniu przedsięwzięciu znajdującemu się na liście planowanych, podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych zaakceptowanego programu rewitalizacji lub stanowi jego integralną część.

8. Wnioskodawca posiada kompletny projekt budowlany – czy w trakcie realizacji projektu (jeżeli zajdzie taka potrzeba) można zastosować projekt zamienny, który będzie zawierał zmiany w zakresie ścian i lokalizacji poszczególnych funkcji użytkowych projektu?

Odpowiedź: Zmiany w trakcie realizacji projektu są możliwe, o ile są zgodne z prawem budowlanym i prawem zamówień publicznych. Jeżeli byłaby to zmiana tylko lokalizacji funkcji w budynku, a nie zmiana funkcji to jest ona dopuszczalna. Dodatkowo jeśli w projekcie brak pomocy publicznej został uzasadniony faktem, iż powierzchnia przeznaczona na cele komercyjne wynosi poniżej 20% to wszelkie zmiany w zakresie lokalizacji funkcji mogą wprowadzać zmiany w tym zakresie. Ponadto, zgodnie z prawem budowlanym zmiany w projekcie mogą być istotne bądź nieistotne o czym decyduje projektant. Istotne zmiany wpływają na zmianę projektu budowlanego oraz wymagane jest nowe pozwolenie na budowę. W przypadku zmian nieistotnych wystarczy przedłożyć oświadczenie projektanta o takiej zmianie. W każdym przypadku należy poinformować IZ o zmianie w projekcie. W przypadku istotnej zmiany należy złożyć zapytanie do IZ o możliwości dokonania zmian w projekcie. W przypadku braku takiego zapytania i dokonania zmian bez zgody IZ, może okazać się, że niektóre koszty będą niekwalifikowalne. Beneficjent ma także obowiązek przedłożenia protokołu konieczności wprowadzenia zmian.

9. Od jakiego moment obowiązuje kwalifikowalność wydatków poniesionych na roboty budowlane?

Odpowiedź: Za wydatki kwalifikowalne uznaje się wydatki poniesione od dnia 1 stycznia 2014 r. z zastrzeżeniem projektów objętych pomocą publiczną. W przypadku projektów objętych pomocą publiczną udzieloną na podstawie programu pomocowego albo poza programem

pomocowym obowiązują ramy czasowe określone odpowiednio w tym programie pomocowym albo w akcie przyznającym pomoc. Ponadto, zasady dotyczące kwalifikowalności wydatków, w tym wydatków na roboty budowlane, zostały określone w *Podręczniku kwalifikowania wydatków objętych dofinansowaniem w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020*.

10. Czy można podpisać umowę z wykonawcą na realizację robót budowlanych przed złożeniem wniosku na dofinansowanie projektu, który obejmuje ich realizację?

Odpowiedź: Jeżeli projekt jest objęty pomocą publiczną, należy mieć na uwadze spełnienie efektu zachęty. Zgodnie z Rozporządzeniem Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznaje się, że pomoc wywołuje efekt zachęty, jeżeli Beneficjent złożył do danego państwa członkowskiego pisemny wniosek o przyznanie pomocy przed rozpoczęciem prac nad projektem lub rozpoczęciem działalności.

11. Czy w przypadku projektów realizowanych przez organizację pozarządową źródłem wkładu własnego Wnioskodawcy mogą być środki dotacji z PFRON?

Odpowiedź: Tak, źródło finansowania wkładu własnego mogą stanowić środki dotacji z PFRON. Należy mieć na uwadze, że dotacja z PFRON nie może przekroczyć wysokości wymaganego wkładu finansowego na realizację projektu. Natomiast, jeśli inwestycja będzie objęta pomocą publiczną (Regionalną Pomocą Inwestycyjną) to wkład finansowy musi pochodzić w przynajmniej 25% kosztów kwalifikowalnych ze środków własnych lub zewnętrznych źródeł finansowania, w postaci wolnej o wszelkiego publicznego wsparcia finansowego.

12. Czy zrzeczenie właścicieli nieruchomości może wnioskować w ramach poddziałań z osi 11 RPO WM?

Odpowiedź: Zgodnie ze stanowiskiem prawnika i zespołu merytorycznego zrzeczenie właścicieli nieruchomości nie wpisuje się w żaden typ beneficjenta w ramach osi 11, a co za tym idzie nie będzie mogło składać wniosku w tych poddziałaniach.

13. Czy koszty związane z zarządzaniem projektem (koszty firmy zewnętrznej) oraz promocją projektu mogą stanowić wydatek kwalifikowalny w projekcie?

Odpowiedź: Wydatki te są kwalifikowalne w ramach kosztów pośrednich, które w działaniu 11.1 Rewitalizacja miast RPO WM wynoszą 0,5% bezpośrednich wydatków kwalifikowalnych w projekcie.

14. Jakie dane dotyczące liczby ludności powinny być brane pod uwagę w przypadku naborów w ramach 11 osi priorytetowej (11.1.2 i 11.2)?

Odpowiedź: Przyporządkowanie aplikacji miasta do odpowiedniego konkursu tj. w poddziałaniu 11.1.2 bądź działaniu 11.2 powinno nastąpić na podstawie powszechnie dostępnych danych, tj. GUS <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/ludnosc/ludnosc-stan-i-struktura-oraz-ruch-naturalny-w-przekroju-terytorialnym-stan-w-dniu-31-12-2016-r-,6,21.html> Ludność. Stan i struktura oraz ruch naturalny w przekroju terytorialnym (stan w dniu 31.12.2016 r.) publikacja z najświeższymi danymi zgodna z danymi z Banku Danych Lokalnych prowadzonego przez GUS.

15. Jeżeli liczba ludności w mieście nie przekracza 5 tysięcy mieszkańców, a działania rewitalizacyjne będą prowadzone na terenie miejskim, to miasto powinno aplikować o dofinansowanie w ramach poddziałania 11.1.2?

Odpowiedź: Jeżeli liczba ludności nie przekracza 5 tys. miasto powinno aplikować w konkursie *11.2 Odnowa obszarów wiejskich*, gdzie obszar wiejski rozumiany jest jako gminy wiejskiej, wiejskie części gmin miejsko-wiejskich oraz miasta poniżej 5 tys. mieszkańców.

16. Jeśli w programie rewitalizacji (PR) zapisano dwa odrębne zadania to czy na etapie aplikowania istnieje możliwość zintegrowania ich w jedno o wspólnym tytule i zakresie obejmującym oba zakresy opisane w PR?

Odpowiedź: Wnioskodawca może złożyć jeden wspólny wniosek obejmujący oba projekty pod wspólnym tytułem, **jednakże połączenie dwu zadań w jeden projekt powinno być uzasadnione funkcjonalnie i logicznie**. Co do zasady tytuł projektu powinien być tożsamy z tytułem projektu wskazanym w programie rewitalizacji (PR). W przypadku złożenia jednego wniosku na realizację kilku przedsięwzięć wskazanych w PR, aby zachowana została zgodność z nazwą projektu w PR, konieczne będzie dołączenie oświadczenia operatora programu rewitalizacji (gminy), że składany wniosek obejmuje dane przedsięwzięcia wskazane w PR. Ponadto, jeżeli IOK będzie miała jakiegokolwiek wątpliwości co do informacji zawartych w złożonym wniosku, Wnioskodawca będzie informowany o konieczności doprecyzowania lub wyjaśnienia tych informacji.

17. Czy w ramach naboru 11.1.2 istnieje możliwość dofinansowania projektu dotyczącego rozbudowy szkoły o salę gimnastyczną/halę sportową?

Odpowiedź: W niniejszym poddziałaniu budowa nowych budynków jest wyłączone z możliwości dofinansowania (za wyjątkiem infrastruktury kultury). W związku z tym należy zwrócić szczególną uwagę na to, aby w dokumentacji projektowej, w nazwie zadania nie znalazł się zapis „budowa”, natomiast dopuszczalne są sformułowania „rozbudowa”, „przebudowa” lub „modernizacja”. W przypadku wystąpienia jakichkolwiek wątpliwości Wnioskodawca będzie musiał udowodnić, iż planowana inwestycja nie będzie nowym budynkiem.

Należy także pamiętać, że w ramach osi 11 RPO WM wspierane będą działania inwestycyjne służące rozwiązywaniu zdiagnozowanych problemów społecznych, m.in. w ramach typu projektu *A. Przebudowa, rozbudowa, modernizacja i adaptacja obiektów infrastrukturalnych z przeznaczeniem*

na cele społeczne. Wnioskodawca powinien dobrze uzasadnić planowane działania oraz wykazać powiązanie projektu z przynajmniej jednym przedsięwzięciem finansowanym z EFS.

18. Czy w ramach poddziałania 11.1.2 Rewitalizacja miast małych i średnich można wybudować wiatę z kominkiem dla osób niepełnosprawnych?

Odpowiedź: Każde działanie podejmowane w ramach osi 11 powinno być podporządkowane rozwiązywaniu zdiagnozowanych problemów społecznych i w tym kontekście należy przeanalizować zasadność inwestycji. Zgodnie z *Regulaminem* konkursu wyłączone z możliwości dofinansowania są inwestycje polegające na budowie nowych budynków (z wyłączeniem infrastruktury kultury), dlatego należy wziąć pod uwagę czy nowo powstający obiekt będzie wpisywał się w definicję budynku, zgodnie z prawem budowlanym.

19. Czy w ramach typu projektu B. Budowa, przebudowa, modernizacja i adaptacja obiektów infrastruktury kultury możliwe jest uwzględnienie w kosztach wyposażenia nowo powstałego ośrodka kultury?

Odpowiedź: Koszt wyposażenia nowo powstałego ośrodka kultury może stanowić koszt kwalifikowalny jeśli będzie on spełniał warunki określone w Podręczniku kwalifikowania wydatków (rozdział 6.2 *Ocena kwalifikowalności wydatku*, pkt. 3), m.in. jest niezbędny do realizacji celów projektu i został poniesiony w związku z realizacją projektu. Wydatek taki należy właściwie uzasadnić.

20. Jaki tytuł powinien mieć projekt realizowany w partnerstwie?

Odpowiedź: Tytuł projektu powinien być zgodny z nazwami przedsięwzięć znajdującymi się w programie rewitalizacji na liście planowanych, podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Istnieje możliwość złożenia oświadczenia operatora programu (gminy), że składany wniosek obejmuje dane przedsięwzięcie wskazane w programie.

21. Czy możliwe jest rozszerzenie zakresu rzeczowego projektu (typ F) o zadanie związane np. z zakupem i montażem monitoringu na elewacji budynku?

Odpowiedź: Co do zasady, aby wydatek na zakup i montaż monitoringu mógł być kosztem kwalifikowalnym musi spełniać warunki określone w Podręczniku kwalifikowania wydatków (rozdział 6.2 *Ocena kwalifikowalności wydatku*, pkt. 3), m.in. jest niezbędny do realizacji celów projektu i został poniesiony w związku z realizacją projektu. Konieczność poniesienia takiego wydatku należy właściwie uzasadnić.

22. Czy chodnik wraz z oświetleniem (przy drodze powiatowej) łączący dwa obszary realizacji projektu rewitalizacyjnego należy zaliczyć bezpośrednio do typu D (zagospodarowanie przestrzeni publicznej na cele społeczne) czy też jest to element budowy infrastruktury drogowej

poprawiającej dostępność do rewitalizowanych obiektów i terenów i objęty jest limitem 50% kosztów kwalifikowalnych projektu.

Odpowiedź: Powyższa inwestycja może stanowić wyłącznie element projektu polegający na budowie infrastruktury drogowej poprawiającej dostępność do rewitalizowanych obiektów i terenów w wysokości nie więcej niż 50% kosztów kwalifikowalnych projektu.

23. Czy wybrukowanie placu przed remizą (sama remiza nie jest przedmiotem projektu), na którym odbywać się będzie szereg wydarzeń społecznych, ale który także będzie placem manewrowym oraz incydentalnie może mieć funkcje parkingu należy zaliczyć bezpośrednio do typu D (*zagospodarowanie przestrzeni publicznej na cele społeczne*) czy też jest to element budowy infrastruktury drogowej poprawiającej dostępność do rewitalizowanych obiektów i terenów i objęty jest limitem 50% kosztów kwalifikowalnych projektu.

Odpowiedź: Powyższa inwestycja może stanowić wyłącznie element projektu polegający na budowie infrastruktury drogowej poprawiającej dostępność do rewitalizowanych obiektów i terenów w wysokości nie więcej niż 50% kosztów kwalifikowalnych projektu.

24. Czy przebudowa ośrodka hotelowo-pensjonatowego i dostosowanie go do funkcji Domu Seniora jest projektem objętym typem A tj. *przebudowa, rozbudowa, modernizacja i adaptacja obiektów infrastrukturalnych z przeznaczeniem na cele społeczne – w tym w szczególności w zakresie ostatniego podtypu: obiekty wielofunkcyjne, w których łączone są różne funkcje społeczne*. Jeżeli tak, to czy obiekt może być tylko częściowo dostosowany do takiej funkcji? I dalej czy w przypadku kiedy przedmiotem projektu będzie dostosowanie 20 pokoi do funkcji Domu Seniora czy kosztem kwalifikowanym będzie także przygotowanie kilku pokoi „hotelowych” dla rodzin odwiedzających pensjonariuszy. Czy pensjonariuszami takiego domu mogą być wyłącznie/w przeważającej części osoby z obszaru rewitalizacji? Czy nie należy takiego projektu potraktować po prostu jako należącego do typu „C”, jako stwarzającego warunki do wszechstronnego rozwoju gospodarczego na obszarze i generowania nowych miejsc pracy dla osób z obszaru rewitalizacji?

Odpowiedź: Projekt taki powinien wpisywać się w Typ projektu A. przebudowa, rozbudowa, modernizacja i adaptacja obiektów infrastrukturalnych z przeznaczeniem na cele społeczne, obejmujące: obiekty wielofunkcyjne, w których łączone są różne funkcje społeczne, zatem oprócz funkcji opiekuńczej powinna być świadczona dodatkowo inna usługa społeczna. Przygotowanie pokoi pod usługi noclegowe nie będzie stanowić kosztu kwalifikowalnego.

Przygotowując przedsięwzięcie dotyczące usług społecznych należy mieć na uwadze europejskie zasady odejścia od form opieki instytucjonalnej na rzecz opieki środowiskowej.

Potrzeba realizacji konkretnych działań rewitalizacyjnych powinna jednoznacznie wynikać ze zdiagnozowanych w programie rewitalizacji problemów społecznych i służyć ich rozwiązywaniu, stąd też wsparcie powinno zostać skoncentrowane na odpowiedniej grupie defaworyzowanej.

Przyporządkowanie projektu do odpowiedniego typu pozostaje w gestii Beneficjenta i wynikać powinno ze szczegółowej analizy planowanej interwencji.

25. Czy modernizacja boiska oraz obiektów szatniowych klubu sportowego (klub sportowy prowadzony jest przez miasto) jest działaniem kwalifikowanym. Zakładamy, że obiekt będzie ogólnodostępny dla mieszkańców, prowadzone na nim będą zajęcia sportowo-rekreacyjne, a klub do swoich rozgrywek będzie z niego korzystał incydentalnie tj. w zakresie ok. 20% ogólnego czasu udostępnienia obiektu (klub jest notowany w jednej z lig rozgrywkowych).

Odpowiedź: W takim przypadku inwestycja jest możliwa do dofinansowania w ramach osi 11. Inwestycje z zakresu infrastruktury sportowej są wykluczone jeśli byłyby wykorzystywane przede wszystkim do działalności przez kluby sportowe. Obiekt powinien być dostępny dla mieszkańców. Bardzo ważna jest dostępność obiektów sportowych dla społeczności obszaru rewitalizowanego, bo to oni mają być głównymi odbiorcami wsparcia.

26. Jakiego typu działania są możliwe do realizacji w ramach typu C tj. działania prowadzące do ożywienia gospodarczego rewitalizowanych obszarów (np. zagospodarowanie przestrzeni na cele gospodarcze)?

Odpowiedź: Typ projektu C obejmuje wszelkie działania, które zapewniają możliwość wykorzystania gospodarczego danego obszaru. Możliwa jest także inwestycja w obrębie istniejącego budynku. Wyłączona jest budowa budynków od podstaw.

27. Czy w ramach realizacji typu projektu D (zagospodarowanie (przebudowa, rozbudowa, modernizacja i adaptacja) przestrzeni publicznej na cele społeczne (np. place, skwery, parki) w połączeniu z typem A możliwa jest budowa – w ramach rewitalizowanej przestrzeni publicznej nowego obiektu rekreacyjnego np. kortu tenisowego (kort nie będzie miał charakteru sportowego, tylko rekreacyjny dla mieszkańców obszaru rewitalizacji). Jeżeli nie – to jakiego typu nowe elementy infrastruktury możliwe są do realizacji w ramach typu projektu D (plac zabaw? Altany, miejsca odpoczynkowe?);

Odpowiedź: Inwestycja polegająca na budowie otwartych kortów tenisowych, dostępnych dla społeczności z obszaru rewitalizowanego jest możliwa do dofinansowania w ramach osi 11.

W ramach typu projektu D możliwa jest także budowa placów, skwerów, dróg rowerowych, placów zabaw, parków, także tematycznych o charakterze otwartym, nieodpłatnym dla mieszkańców obszarów rewitalizowanego. Wyłączona jest budowa nowych budynków infrastrukturalnych.

28. Czy w ramach typu projektu D możliwe jest zagospodarowanie nieużytkowanego terenu przy osiedlu mieszkaniowym leżącym na obszarze rewitalizacji i urządzenie w nim nowego parku?

Odpowiedź: Inwestycja polegająca na stworzeniu parku, jeśli będzie on ogólnodostępny dla społeczności z obszaru rewitalizowanego jest możliwa w tym typie projektu.

29. Czy w przypadku przebudowy, rozbudowy, modernizacji i adaptacji obiektów infrastrukturalnych z przeznaczeniem na cele społeczne, w ramach podtypu *obiekty wielofunkcyjne, w których łączone są różne funkcje społeczne* w sytuacji, w której modernizowana będzie remiza OSP i tworzone nowe przestrzenie dla działalności społeczno-edukacyjno-kulturalnej a jednocześnie elementem prac jest także modernizacja tzw. części bojowej (garaż dla samochodów pożarniczych i zaplecze dla strażaków) jest to działanie kwalifikowane – szczególnie jeżeli w GPRze wykazano problemy związane z bezpieczeństwem publicznym i potrzebą podejmowania aktywniejszych działań w celu przeciwdziałania występowania sytuacji kryzysowych (wypadki, pożary, podtopienia, inne zjawiska losowe)?

Odpowiedź: Adaptacja przestrzeni wyodrębnionej w remizie OSP i przeznaczonej na cele społeczno-edukacyjno-kulturalne jest działaniem kwalifikowalnym. Modernizacja części bojowej OSP nie wpisuje się w typy planowanej interwencji.

30. Czy działaniem kwalifikowanym jest budowa nowej sali w ramach rozbudowy szkoły. Sala będzie budowana poza obrysem obecnych fundamentów, ale będzie tworzyła całość z istniejącym budynkiem szkoły.

Odpowiedź: Powyższa inwestycja jako rozbudowa szkoły jest możliwa do realizacji. Ekspert oceniając projekt zapoznaje się z opisem planowanego projektu oraz załącznikami w postaci projektu budowlanego/pfu (w tym rzutów i rysunków) oraz pozwolenia na budowę/zgłoszenia robót – analiza tych trzech dokumentów stanowi podstawę do określenia rodzaju projektu i kwalifikowania się do możliwego wsparcia.

31. Wskaźnik: *Liczba przedsiębiorstw, które rozpoczęły lub przeniosły działalność na teren wsparty (objęty rewitalizacją) w ramach realizowanego projektu.* Obszar zrewitalizowany odnosi się wyłącznie do obszaru objętego wsparciem w ramach projektu. Do wskaźnika nie należy wliczać przedsiębiorstw istniejących na danym obszarze przed rozpoczęciem wsparcia. Przedsiębiorstwo należy rozumieć jako podmiot gospodarczy wytwarzający dobra lub usługi dla zaspokojenia potrzeb zgłaszanych przez rynek, w celu osiągnięcia zysku. Przedsiębiorstwa mogą przyjmować różne formy prawne (osoba fizyczna wykonująca działalność gospodarczą, spółki, itp.).

a) realizacja wskaźnika a pomoc publiczna – czy wpisanie wartości innej niż zero nie implikuje wystąpienia pomocy publicznej w projekcie;

Odpowiedź: Kwestia wystąpienia pomocy publicznej w projekcie jest indywidualnie badana w trakcie oceny.

b) co to znaczy „przeniosły działalność” – fizycznie czy we wpisie do działalności (należy pamiętać, iż faktyczne miejsce wykonywania działalności jest nierzadko inne niż miejsce rejestracji – co będzie weryfikatorem spełnienia tego kryterium;

Odpowiedź:

Kryterium weryfikowane będzie na podstawie wpisu adresu wykonywania działalności do dokumentów rejestrowych przedsiębiorstwa

c) czasowość realizacji – np. ogródek kawiarniany działający tylko w lecie (nie mówiąc o panu, który sprzedaje lody przechadzając się po alejkach parkowych – czy on jest osobą liczoną do wskaźnika?

Odpowiedź: Tak.

32. Czy dopuszczalne jest zmniejszenie zakresu projektu - w stosunku do opisu w GPRze - spowodowane koniecznością etapowania z uwagi na trudną sytuację finansową gminy?

Odpowiedź: Projekt powinien być zgodny z przedsięwzięciem wpisanym do programu rewitalizacji. Opisy poszczególnych projektów są analizowane w trakcie weryfikacji spełnienia wymogów dotyczących cech i elementów programów rewitalizacji określonych w *Wytycznych do rewitalizacji*, w kontekście ich wpływu na osiągnięcie celu rewitalizacji. Pozytywna weryfikacja warunkuje wpis do wykazu programów. Zmniejszenie zakresu projektu powinno być ostatecznością, gdyż projekt zaplanowany w całości został uznany za odpowiedni do osiągnięcia założonego w programie celu. Zmiana w tym zakresie wymaga szczegółowego uzasadnienia, zwłaszcza w kontekście zasadności i celowości realizacji wybranego zakresu.

33. Czy projekt komplementarny finansowany z EFS, który nie został uwzględniony w GPR tzn. nie został wymieniony z nazwy w dokumencie, może być uwzględniony w oświadczeniu o projektach komplementarnych EFS?

Odpowiedź: W części J wniosku aplikacyjnego można taki projekt uwzględnić, jednak badanie komplementarności z projektami finansowanymi z EFS będzie dotyczyć tylko projektów, które zostały uwzględnione w oświadczeniu (w ramach zał. 16) i wynikają z programu rewitalizacji.

Wynikanie projektu rewitalizacyjnego z programu rewitalizacji oznacza albo wskazanie (wymienienie) go wprost w programie rewitalizacji albo określenie go w ogólnym (zbiorczym) opisie innych, uzupełniających rodzajów działań rewitalizacyjnych.

Komplementarność może dotyczyć zarówno powiązań z projektami realizowanymi ze środków unijnych, międzynarodowych instytucji finansowych (banków), jak też z projektami realizowanymi wyłącznie ze środków krajowych. Powiązane projekty nie muszą być realizowane przez ten sam podmiot, jednak muszą wykazywać spójność przedmiotową i celową z projektem ubiegającym się o wsparcie.

34. Czy do wszystkich projektów wymienionych w pkt J. 2 wniosku aplikacyjnego należy złożyć oświadczenie o projektach komplementarnych EFS w ramach załącznika nr 16?

Odpowiedź: W pkt J może zostać wskazana komplementarność z większą liczbą projektów niż tylko współfinansowanych z EFS i wynikających z programu rewitalizacji. Oświadczenie zaś należy złożyć odnośnie wszystkich projektów komplementarnych współfinansowanych ze środków EFS, również zamierzonych do realizacji, wynikających z programu rewitalizacji.

Wynikanie projektu rewitalizacyjnego z programu rewitalizacji oznacza albo wskazanie (wymienienie) go wprost w programie rewitalizacji albo określenie go w ogólnym (zbiorczym) opisie innych, uzupełniających rodzajów działań rewitalizacyjnych.

35. Czy wskazane w oświadczeniu o projektach komplementarnych EFS (w ramach załącznika nr 16) projekty należy traktować na równi ze wskaźnikiem rezultatu tzn. że podmiot zgłaszający będzie rozliczany z realizacji wszystkich wymienionych projektów?

Odpowiedź: Działania inwestycyjne mają służyć rozwiązywaniu zdiagnozowanych problemów społecznych i co do zasady mają być wspierające dla szeroko rozumianych działań społecznych, których realizacja nie byłaby bez nich możliwa. Założenia przyjęte w SzOOP RPO, w ramach wsparcia dla miast, obligują do wykazania komplementarności pomiędzy przedsięwzięciem inwestycyjnym a społecznym, której brak uniemożliwia otrzymanie wsparcia z RPO.

Kryterium służące weryfikacji komplementarności z projektami współfinansowanymi z EFS jest wysoko punktowane i niejednokrotnie będzie warunkowało przyznanie dofinansowania, dlatego istotne jest utrzymanie powiązań projektów w trakcie ich realizacji. Weryfikacja w tym zakresie będzie prowadzona. Każda wątpliwość zostanie indywidualnie rozpatrzona i będzie mogła mieć wpływ na kwotę dofinansowania.

36. Czy w typie projektu E pojęcie obiektów użyteczności publicznej obejmuje również obiekty sakralne (kościół)?

Odpowiedź: W przypadku kościołów dofinansowanie publiczne może być udzielone wyłącznie na działania zgodne z konkordatem i ustawą o stosunku państwa do kościoła.

37. Co w sytuacji, gdy partner w ramach wspólnie złożonego projektu nie zrealizuje swojego zakresu (części wskaźników) bądź nawet „wypadnie”. Czy taki projekt w fazie realizacji jest poddawany ponownej ocenie? Czy można zmniejszyć zakres projektu zmniejszając wartość projektu? Czy wydatki w ramach projektu w takiej sytuacji stają się kosztem niekwalifikowanym, czy np. można pomniejszyć wartość projektu?

Odpowiedź: Jeśli wnioskodawca chciałby dokonać jakichś zmian w projekcie po podpisaniu umowy – zmiana taka jest możliwa, o ile wyrazi na nią zgodę Instytucja Zarządzająca. Wszystko zależy od tego jaka to jest zmiana, jaki zakres rzeczowy nie będzie realizowany, jaki partner „wypada”. Jeżeli IZ uzna, że są to nieistotne zmiany, teoretycznie możliwa jest realizacja takiego okrojonego projektu. Jeżeli jednak zmiana zakresu rzeczowego warunkuje realizację celu projektu i sumarycznie jeśli taka zmiana wpływa na obniżenie o 50 % wskaźnika produktu, projekt zostanie skierowany do ponownej oceny merytorycznej. Może zdarzyć się taka sytuacja, że projekt otrzyma mniejszą punktację w ponownej ocenie, która uniemożliwiłaby otrzymanie dofinansowania. Należy zwrócić uwagę na zapisy umowy partnerskiej w Instrukcji wypełniania wniosku. Partnerstwo w projekcie zostało opisane w Instrukcji do wniosku w pkt A.7, a także w Załączniku nr 8 Dokumenty do projektów partnerskich.

38. Czy w sytuacji, w której planowany projekt znajduje się na liście projektów rewitalizacyjnych zaakceptowanego programu rewitalizacji, jednak jego lokalizacja będzie faktycznie umiejscowiona na terenach poza lokalizacją wskazaną w programie - czy w takiej sytuacji w przypadku uzyskania pozytywnej decyzji operatora programu o zgodności z programem, spełnione zostanie kryterium formalne wskazane w ramach specyficznych warunków wstępnych (pkt. 2).

Odpowiedź: Projekt musi znajdować się na liście planowanych, podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych zaakceptowanego programu rewitalizacji. Projekt powinien być zgodny

z przedsięwzięciem wpisanym do programu rewitalizacji. Jeżeli miałyby wystąpić zmiana lokalizacji projektu, polegająca na tym, że projekt faktycznie realizowany byłby poza obszarem rewitalizowanym, zmiana ta powinna być dokonana w programie rewitalizacji wraz z uzasadnieniem, a następnie zaktualizowany program rewitalizacji powinien zostać przesłany do ponownej akceptacji przez Instytucję Zarządzającą.

Zgodnie z *Wytycznymi w zakresie realizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020* „do objęcia wsparciem można dopuszczać także projekty rewitalizacyjne zlokalizowane poza tym obszarem, jeśli służą one realizacji celów wynikających z programu rewitalizacji. Takie przypadki wymagają szerszego uzasadnienia i wskazania siły tych powiązań i efektywności oddziaływania danego projektu rewitalizacyjnego.”

Umowa partnerska wymaga jest na moment podpisania umowy o dofinansowanie.

39. Czy wartość projektu zgłoszonego do dofinansowania może różnić się od szacunkowej wartości określonej na Liście planowanych, podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych, zamieszczonej w Programie Rewitalizacji? Jeżeli tak, to czy jest określona jakaś granica, ile może wynosić taka różnica. Z pogłębionej analizy przeprowadzonej w związku

z przygotowaniem do złożenia wniosku o dofinansowanie, wynika bowiem, że kwota planowanego przez nas projektu może być dwu lub trzykrotnie wyższa od szacunku przeprowadzonego na etapie tworzenia Programu Rewitalizacji

Odpowiedź: Wartość projektu może różnić się od zaplanowanej kwoty przedsięwzięcia wpisanej do programu rewitalizacji (PR) pod warunkiem, że zakres rzeczowy jest zbliżony. W przypadku jeśli zakres rzeczowy projektu będzie znacznie odbiegał od projektu zgłoszonego w PR wnioskodawca zostanie poproszony o wyjaśnienia.

40. Czy w osi 11 kwalifikowane będą koszty dostosowania infrastruktury do pełnienia funkcji mieszkań, w tym także mieszkań chronionych, wspomaganych, socjalnych czy komunalnych?

Odpowiedź: Nie ma możliwości dofinansowania prac mających na celu dostosowanie przestrzeni na cele mieszkalne. Koszt taki stanowi wydatek niekwalifikowalny. Wydatki związane z mieszkalnictwem mogą być ponoszone tylko w zakresie wspólnych części budynku, w ramach typu projektu F - modernizacja, renowacja części wspólnych wielorodzinnych budynków mieszkalnych.

41. Co oznacza zapis, że projekt komplementarny ma wynikać z Programu Rewitalizacji?

Odpowiedź: Wytyczne do rewitalizacji definiują projekt rewitalizacyjny jako wynikający z programu rewitalizacji, przy czym samo wynikanie oznacza, iż został zaplanowany w programie rewitalizacji i ukierunkowany na osiągnięcie jego celów (patrz: pkt 5 ppkt 1 lit. f Załącznika do Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020) albo logicznie powiązany z treścią i celami programu rewitalizacji (patrz: pkt 5 ppkt 1 lit. g Załącznika do Wytycznych), zgłoszony do objęcia albo objęty współfinansowaniem UE z jednego z funduszy strukturalnych albo Funduszu Spójności w ramach programu operacyjnego. Wynikanie projektu rewitalizacyjnego z programu rewitalizacji oznacza zatem albo wskazanie (wymienienie) go wprost w programie rewitalizacji albo określenie go w ogólnym (zbiorczym) opisie innych, uzupełniających rodzajów działań rewitalizacyjnych.

Wytyczne określają zakres informacji wymaganych dla projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych z listy planowanych, podstawowych projektów i przedsięwzięć tj.: nazwa, wskazanie podmiotów realizujących, zakres realizowanych zadań, lokalizację, szacowaną wartość, prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zamierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji. W zakresie pozostałych rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych, realizujących kierunki działań, mających na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk powodujących sytuację kryzysową, wymagane jest określenie charakterystyki (zbiorczego opisu) innych uzupełniających rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Po stronie gminy pozostawiono decyzję odnośnie sposobu opisanie tych przedsięwzięć.

Kryterium merytoryczne pn. Komplementarność projektu z przedsięwzięciami finansowanymi z Europejskiego Funduszu Społecznego odwołuje się wprost do zapisów Wytycznych do rewitalizacji, cytując zapis z Wytycznych odnośnie wynikania projektu rewitalizacyjnego z programu rewitalizacji.

42. Na czym polega komplementarność projektu z projektem współfinansowanym ze środków EFS?

Odpowiedź: Zgodnie z Załącznikiem nr 1 do Regulaminu konkursu, tj. Kryteriami oceny do poddziałania 11.1.1 Rewitalizacja głównych ośrodków miejskich w regionie Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego (RPO WM) należy wykazać komplementarność z projektami współfinansowanymi z EFS (w szczególności w ramach działań 8.2, 8.5, 9.1, 9.2, 10.1 RPO WM 2014-2020) wynikającymi z programu rewitalizacji (PR) uzgodnionego z IZ RPO. Wynikanie projektu rewitalizacyjnego z programu rewitalizacji oznacza albo wskazanie (wymienienie) go wprost w programie rewitalizacji albo określenie go w ogólnym (zbiorczym) opisie innych, uzupełniających rodzajów działań rewitalizacyjnych.

Punkty w ramach kryterium: Komplementarność projektu z przedsięwzięciami finansowanymi z EFS będą przyznawane w następujący sposób:

- 3 pkt – Wnioskodawca wykazał, że jego projekt jest komplementarny z przynajmniej jednym przedsięwzięciem finansowanym z EFS, będącym w trakcie realizacji bądź zrealizowanym przez niego lub inne podmioty,
- 2 pkt – Wnioskodawca wykazał, że jego projekt jest komplementarny z przynajmniej jednym przedsięwzięciem, dla którego został złożony wniosek o dofinansowanie ze środków EFS przez niego lub inne podmioty,
- 1 pkt – Wnioskodawca wykazał komplementarność z przynajmniej jednym przedsięwzięciem planowanym do realizacji ze środków EFS przez niego lub inne podmioty, dla którego nie został złożony wniosek o dofinansowanie, ale wynika z uzgodnionego z IZ RPO programu rewitalizacji, a Wnioskodawca lub podmiot wskazany w programie rewitalizacji jako realizator danego projektu oświadczył, że złoży wniosek o jego dofinansowanie.

W każdym z powyższych przypadków należy wskazać, na jakim etapie realizacji znajduje się projekt (projekt zrealizowany, w trakcie realizacji, projekt, dla którego został złożony wniosek o dofinansowanie ze środków EFS, projekt planowany do realizacji).

Dodatkowo w ramach załącznika nr 16 należy przedstawić:

- oświadczenie operatora programu rewitalizacji tj. gminy, iż wnioski o dofinansowanie w ramach EFS dla projektów, które wynikają z uzgodnionego z IZ RPO programu rewitalizacji zostały złożone lub są w trakcie realizacji lub zostały zrealizowane przez Wnioskodawcę lub inne podmioty, lub
- oświadczenie Wnioskodawcy, iż wnioski o dofinansowanie w ramach EFS, dla projektów, które wynikają z uzgodnionego z IZ RPO programu rewitalizacji, zostaną przez niego złożone, lub

- oświadczenie co najmniej jednego podmiotu trzeciego wskazanego w programie rewitalizacji jako realizator projektu lub projektów planowanych do realizacji ze środków EFS, iż wnioski o dofinansowanie w ramach EFS, dla projektu lub projektów, które wynikają z uzgodnionego z IZ RPO programu rewitalizacji, zostanie złożony przez ten podmiot.

W poddziałaniu 11.1.1 oraz 11.1.2. jeżeli Wnioskodawca nie wykazał komplementarności z przynajmniej jednym przedsięwzięciem planowanym do realizacji ze środków EFS przez niego lub inne podmioty, otrzymuje 0 pkt, co eliminuje projekt z oceny.

Zaś w Działaniu 11.2 przyznanie 0 punktów za komplementarność nie eliminuje projektu z oceny.

Zgodnie z Instrukcją wypełnienia wniosku o dofinansowanie, Załącznik nr 3 do Regulaminu komplementarność należy przedstawić w części J wniosku o dofinansowanie - „Wnioskodawca zobowiązany jest do odniesienia się do innych projektów realizowanych przez Wnioskodawcę lub w jego otoczeniu. Jest to o tyle istotne, że zgłaszany projekt może być elementem realizacji szerszego przedsięwzięcia lub pozostawać w związku z realizacją innych projektów w ramach RPO WM na lata 2014-2020 bądź innych działań realizowanych przez Wnioskodawcę lub inne podmioty. Komplementarność może dotyczyć zarówno powiązań z projektami realizowanymi ze środków unijnych, międzynarodowych instytucji finansowych (banków), jak też z projektami realizowanymi wyłącznie ze środków krajowych. Powiązane projekty nie muszą być realizowane przez ten sam podmiot, jednak muszą wykazywać spójność przedmiotową i celową z projektem ubiegającym się o wsparcie.

43. Według jakich wytycznych ma być opracowany audyt energetyczny i czy musi zakładać osiągnięcie efektywności energetycznej budynku o min. 25% dla projektu w ramach typu E. „modernizacje, renowacje budynków użyteczności publicznej poprawiające ich estetykę zewnętrzną?

Odpowiedź: Zgodnie z zapisami Regulaminu konkursu audyt energetyczny należy sporządzić w oparciu o Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 17 marca 2009 r. w sprawie szczegółowego zakresu i form audytu energetycznego oraz części audytu remontowego, wzorów kart audytów, a także algorytmu oceny opłacalności przedsięwzięcia termomodernizacyjnego (Dz.U. z 2009 r. nr 43, poz 346, z późn. zm.).

44. Czy wnioski o dofinansowanie w ramach EFS dla projektów, które wynikają z uzgodnionego z IZ RPO programu rewitalizacji muszą znajdować się na obszarze rewitalizowanym w danym projekcie inwestycyjnym czy wystarczy, że projekt społeczny jest komplementarny z projektem inwestycyjnym i występują w granicach danej gminy?

Odpowiedź: Wymogi odnośnie samych programów rewitalizacji zakładają, iż co do zasady projekty rewitalizacyjne realizowane są na obszarze rewitalizowanym. Istnieje możliwość, iż program będzie przewidywał realizację projektów poza wyznaczonym obszarem rewitalizacji, jeśli będą służyły realizacji jego celów i każdy taki przypadek zostanie uzasadniony.

Komplementarność z przedsięwzięciem współfinansowanym ze środków EFS powinna się uwidocznić w ich wzajemnych powiązaniach, uzupełniającym charakterze, grupie odbiorców czyli wykazywać spójność przedmiotową i celową z projektem ubiegającym się o wsparcie. Zatem współrealizacja założonego celu przez te przedsięwzięcia jest kluczowa, ich wspólne przyczynianie się do ograniczenia problemów społecznych zdiagnozowanych w obszarze rewitalizacji, aby móc uznać iż są komplementarne a nie tylko teoretyczne.

Podsumowując, wniosek o dofinansowanie projektu z EFS nie musi być realizowany na obszarze odpowiadającym konkretnemu przedsięwzięciu inwestycyjnemu, ale wspólnie z nim przyczyniać się do rozwiązania/ograniczenia problemów społecznych zdiagnozowanych na terenie rewitalizacji.

45. Czy może być realizowany projekt rewitalizacyjny na terenie należącym do partnera prywatnego, który ma ustanowione zabezpieczenie tą nieruchomością pod kredyt hipoteczny?

Odpowiedź: Ograniczenie co do możliwości ustanowienia zabezpieczenia wynikające z Instrukcji Wypełnienia Wniosku o Dofinansowanie dotyczy wyłącznie ustanowienia takiego zabezpieczenia „na majątku dofinansowanym ze środków RPO WM na lata 2014-2020”, a zatem nie odnosi się do sytuacji, w której zabezpieczenie (np. hipoteka) jest ustanowione przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu. Nieruchomość obciążona hipoteką nie może jednak stanowić wkładu niepieniężnego do projektu, jeśli ustanowiona na niej hipoteka zabezpiecza wierzytelność banku wynikającą z udzielonego kredytu służącego pokryciu przez wnioskodawcę wkładu własnego w projekcie.

Podsumowując, odpowiedź na pytanie jest twierdząca. Wnioskodawca może ubiegać się o dofinansowanie projektu, który będzie realizowany na nieruchomości obciążonej hipoteką i okoliczność, iż nieruchomość ta jest obciążona hipoteką nie stanowi sama w sobie formalnoprawnej przeszkody do uzyskania dofinansowania.

46. Czy koszt kwalifikowalny stanowić będzie projekt polegający na rozbudowie budynku gminy o salę widowiskową przeznaczoną na cele kulturalne. Budowa sali umożliwi całoroczną organizację wydarzeń kulturalnych (koncertów muzycznych, przedstawień teatralnych, etc.) rozwijających zainteresowanie kulturą i sztuką, wzmacniających edukację szkolną dzieci i młodzieży w obszarze kultury, zapewniających możliwość atrakcyjnego spędzenia wolnego czasu mieszkańcom Gminy zarówno z obszaru rewitalizacji jak również spoza obszaru rewitalizacji. Projekt znajduje się na liście podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych w GPR.

Odpowiedź: Planując każde pojedyncze działanie rewitalizacyjne należy zadać sobie pytanie o zdiagnozowane problemy społeczne, które rozwiązywać będzie takie przedsięwzięcie. Wszelkie działania infrastrukturalne muszą być podporządkowane rozwiązywaniu problemów społecznych na wyznaczonym obszarze rewitalizacji i to jest kluczowy element uzasadniający możliwości realizacji w ramach osi 11. Wsparcie rewitalizacyjne skoncentrowane być powinno nie tylko na wyznaczonym

obszarze przestrzennym ale również na zidentyfikowanej grupie defaworyzowanej czyli znajdującej się w trudniejszej sytuacji społeczno-gospodarczej.

47. Jaki rodzaj/temat analizy specyficznej żądany jest dla działania 11.1 i 11.2, czy jest ona wymagana?

Odpowiedź: Zgodnie z Instrukcją wypełnienia wniosku w części Q wniosku o dofinansowanie należy przedstawić informacje dotyczące specyficznych wymogów określonych w Regulaminie konkursu. Należy przedstawić informacje specyficzne wymagane dla Typu projektu.

Zgodnie z Regulaminem konkursu, str. 14:

Specyficzne warunki w odniesieniu do projektów ubiegających się o wsparcie, wynikające z Załącznika Nr 1 do Regulaminu tj. kryteriów oceny przyjętych przez Komitet Monitorujący RPO WM:

1) przedstawienie przez Wnioskodawcę oświadczenia:

– od operatora programu rewitalizacji tj. gminy, iż wnioski o dofinansowanie w ramach EFS dla projektów, które wynikają z uzgodnionego z IZ RPO programu rewitalizacji zostały: złożone lub są w trakcie realizacji lub zostały zrealizowane przez niego lub inne podmioty lub – własnego, iż wnioski o dofinansowanie w ramach EFS, dla projektów, które wynikają z uzgodnionego z IZ RPO programu rewitalizacji, zostaną złożone przez niego lub – od co najmniej jednego podmiotu trzeciego wskazanego w programie rewitalizacji jako realizator projektu lub projektów planowanych do realizacji ze środków EFS, iż wniosek o dofinansowanie w ramach EFS, dla projektu lub projektów, które wynikają z uzgodnionego z IZ RPO programu rewitalizacji, zostanie złożony przez ten podmiot,

2) wykazanie komplementarności projektu z przedsięwzięciami finansowanymi z EFS, wynikającymi z programu rewitalizacji uzgodnionego z IZ RPO.

3) wykazanie zasadności realizacji projektu, tj. wykazanie, czy projekt uzupełnia zdiagnozowane braki, służy podniesieniu jakości danej funkcji, spełnia przewidywane potrzeby (wzrost potrzeb) oraz przedstawienie planu wykorzystania infrastruktury będącej przedmiotem projektu po zakończeniu jego realizacji.

48. Czy jest możliwe dofinansowanie do adaptacji budynku remizy, jeśli sporadycznie pewna część budynku udostępniana będzie mieszkańcom na organizację okolicznościowych przyjęć. Czy wystąpi w tym przypadku pomoc publiczna?

Odpowiedź: Jest możliwe udostępnianie pomieszczeń budynku remizy, dofinansowanej ze środków unijnych, dla osób indywidualnych pod warunkiem, że działania te nie przekroczą 20% wykorzystania infrastruktury na cele społeczne. Należy udowodnić, że nie zostanie przekroczone te 20 % wykorzystania infrastruktury, biorąc pod uwagę przestrzeń i czas wykorzystania. Pomoc publiczna w takiej sytuacji co do zasady nie wystąpi.

49. Jeżeli projekt w ramach działania 11.1.1 polegający na adaptacji nieruchomości na cele społeczne będzie realizowany przed Spółkę, w której osoba A jest współwłaścicielem i jest w zarządzie na terenie nieruchomości której osoba A jest także współwłaścicielem (istnieje powiązanie) to czy:

- czynsz najmu pomieszczeń będzie wydatkiem kwalifikowanym?
- czy czynsz najmu pomieszczeń wykorzystywanych w projekcie może być wydatkiem kwalifikowanym w formie pieniężnej czy tylko jako wkład własny?

Odpowiedź: Jeżeli nieruchomość stanowi własność beneficjenta, jego jednostki organizacyjnej czy też podmiotu powiązanego z nim osobowo lub kapitałowo, może zostać rozliczona w projekcie wyłącznie w formie wkładu niepieniężnego. (podrozdział 7.4, pkt 5 Podręcznika). Ponadto wkład niepieniężny może być wnoszony przez beneficjenta ze składników majątku lub z majątku podmiotów, jeżeli możliwość taka wynika z przepisów prawa oraz zostanie to ujęte w zatwierdzonym wniosku o dofinansowanie.

W związku z powyższym istnieje możliwość wniesienia do projektu nieruchomości jako wkładu niepieniężnego, która będzie wykorzystywana na rzecz projektu, przy zachowaniu warunków o których mowa w podrozdz. 6.10, w szczególności tego, że wartość nieruchomości nie przekracza wartości rynkowej oraz wartość nieruchomości jest potwierdzona operatem szacunkowym sporządzonym przez uprawnionego rzeczoznawcę zgodnie z przepisami ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r., o gospodarce nieruchomościami.

W przypadku gdy wkładem własnym nie będzie cała nieruchomość a np. sale - wtedy ich wartość wycenia się jako koszt amortyzacji lub wynajmu danego metrażu (zgodnie z przedstawioną przez beneficjenta lub podmiot udostępniający wkład niepieniężny wnoszony na rzecz projektu). Wtedy wartość wkładu niepieniężnego wnoszonego do projektu w postaci nieruchomości możliwa jest do oszacowania jako koszty utraconych korzyści w postaci kosztów najmu. Np. beneficjent posiada nieruchomość, ale przez okres realizacji projektu rezygnuje z wynajmu sal w celach zarobkowych na rzecz realizowanego w nich projektu i wtedy szacuje wkład niepieniężny jako koszty utraconych korzyści z najmu. Wtedy operat szacunkowy nie jest wymagany. Natomiast w przypadku gdy beneficjent ponosi wydatki na najem pomieszczeń/sal/nieruchomości w których będzie realizował projekt – taki koszt byłby wtedy wydatkiem w projekcie.

Jednak biorąc pod uwagę istniejące w tym przypadku powiązania osobowe istnieje możliwość zastosowanie tylko opcji z wkładem niepieniężnym o czym mowa w wyżej wymienionym pkt 5, podrozdz. 7.4 Podręcznika, którego wartość zostanie potwierdzona operatem szacunkowym sporządzonym przez uprawnionego rzeczoznawcę lub jako koszty utraconych korzyści w postaci najmu.

Ponadto należy mieć na uwadze, że w przypadku wniesienia do projektu wkładu niepieniężnego w postaci nieruchomości zastosowania ma podrozdział 7.4 .

50. Zwracam się z zapytaniem o wskaźnik „Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją”. Definicja wskaźnika wskazuje, że „W przypadku budynków do obszaru rewitalizowanego wlicza się powierzchnię, jaką dany budynek zajmuje w ramach swojej podstawy po obrysie zewnętrznym (do obszaru nie wlicza się poszczególnych kondygnacji)”. Planujemy modernizować lokal o pow. ok 150 m², który zlokalizowany jest w budynku, który po obrysie ma ok 800 m². Którą powierzchnię powinniśmy podać: lokalu czy budynku?

Odpowiedź: We wskaźniku: Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją należy podać powierzchnię lokalu, w którym będzie realizowany projekt.

51. Jak należy określać wskaźniki produktu i rezultatu w sytuacji, jeśli realizowany będzie projekt w obiekcie, który nie leży bezpośrednio na obszarze rewitalizacji, ale służy realizacji celów programu rewitalizacji (PR) (jest wpisany do PR), skierowany jest do mieszkańców całej gminy, w tym przede wszystkim obszarów zdegradowanych?

Odpowiedź: W sytuacji, jeśli projekt nie znajduje się na obszarze rewitalizacji, lecz poza nim, ale oddziałuje na obszar zdegradowany, zgodnie z Załącznikiem 8 do Regulaminu (Definicje wskaźników) nie będzie możliwe wskazanie wartości w poniższych wskaźnikach: Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją, Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach, Liczba przedsiębiorstw ulokowanych na zrewitalizowanych obszarach, gdyż nie są to wskaźniki adekwatne dla projektu.

W takim przypadku Wnioskodawca powinien przedstawić zaprojektowany przez siebie wskaźnik specyficzny dla projektu, w którym mógłby np. opisać „zaistniałe oddziaływanie” na teren objęty rewitalizacją.

Zatem z listy wskaźników kluczowych Wnioskodawca powinien wybrać wskaźnik/wskaźniki adekwatne dla projektu. Jeśli jednak wystąpi problem z rejestracją wniosku w systemie, wówczas należy wybrać jeden ze wskaźników horyzontalnych.

52. Czy w projekcie w ramach kosztów związanych z adaptacją obiektów, w których świadczone są usługi służące aktywizacji społecznej i zawodowej mieszkańców kwalifikowalne są koszty środków trwałych i WNiP pracowni służących aktywizacji społecznej i zawodowej stanowiące wyposażenie wskazanego obiektu np. meble, tablice ścienne, sztalugi, komputery, oprogramowanie itp.?

Odpowiedź: Koszt inwestycji w środek trwały, w tym WNiP może stanowić koszt kwalifikowalny, jeśli będzie on spełniał warunki określone w Podręczniku kwalifikowania wydatków, m.in. jest niezbędny do realizacji celów projektu i został poniesiony w związku z realizacją projektu. Wydatek taki należy właściwie uzasadnić. Ocena kwalifikowalności planowanych wydatków dokonywana będzie na pełnej treści wniosku o dofinansowanie podczas oceny formalnej.

53. Czy jest możliwa kwalifikowalność poniższych działań w ramach projektu polegającego na rozbudowie obiektu gospodarczego z nadaniem nowych funkcji społecznych i gospodarczych i czy projekt wpisze się w Typ A rozbudowa, przebudowa, modernizacja i adaptacja obiektów infrastrukturalnych z przeznaczeniem na cele społeczne:

- przystosowanie lokali do pełnienia funkcji mieszkań pod wynajem (potwierdzone badaniem zapotrzebowania zgromadzonym wśród rodzin wielodzietnych, osób w trudnej sytuacji mieszkaniowej, osób pracujących lub czasowo przebywających na terenie gminy
- przystosowanie 3 lokali użytkowych do pełnienia funkcji gabinetów medycznych i paramedycznych (potwierdzone badaniem zainteresowania lekarzy medycyny)
- przystosowanie lokalu dla młodych przedsiębiorców w celu organizowania szkoleń, warsztatów. itp.

Odpowiedź: Po pierwsze każde działanie podejmowane w ramach osi 11 powinno służyć rozwiązywaniu zdiagnozowanych problemów społecznych i w tym kontekście należy przeanalizować zasadność inwestycji. Stąd też konieczność realizacji poszczególnych działań rewitalizacyjnych musi wynikać z programu rewitalizacji, przygotowanego w oparciu o szczegółową analizę zjawisk kryzysowych, skoncentrowanego na określonym celu, możliwym do osiągnięcia dzięki tym działaniom. Przedstawiony zakres rzeczowy inwestycji budzi pewną wątpliwość w zakresie realizacji celów głównych rewitalizacji tj. ograniczenia problemów społecznych na obszarze zdegradowanym. Działania rewitalizacyjne wspierają nie tylko określony przestrzennie fragment gminy, ale odnoszą się do zidentyfikowanej specyficznej grupy mieszkańców rewitalizowanego obszaru. W tym kontekście należy zweryfikować grupę docelową wsparcia w ramach projektu. Ponadto zasadność realizacji projektu jest oceniana na podstawie znajomości całego projektu, programu rewitalizacji danej gminy i przyjętych założeń, zatem trudno jest dać na tym etapie jednoznaczną odpowiedź, co będzie stanowić wydatek kwalifikowalny.

Po drugie, odnosząc się do pytania o kwalifikowalność działań adaptacyjnych obiektu na cele mieszkaniowe wyjaśniam, iż w ramach osi 11 wydatki związane z mieszkalnictwem mogą być ponoszone tylko w zakresie wspólnych części wielorodzinnych budynków mieszkalnych, w ramach typu projektu F, gdzie możliwa jest modernizacja i renowacja wspólnych części ww. budynków. Ograniczenie to wynika Nie ma możliwości dofinansowania prac mających na celu dostosowanie przestrzeni na cele mieszkalne. Koszt taki stanowi wydatek niekwalifikowalny. Ograniczenie to wynika z zapisów Umowy Partnerstwa: *W odniesieniu do infrastruktury niezbędnej dla świadczenia usług społecznych, wsparcie finansowane z EFRR powiązane będzie z procesem integracji społecznej, aktywizacji społeczno-zawodowej i deinstytucjonalizacji usług (włączając formy stacjonarne). W odniesieniu do wspierania rozwoju mieszkań chronionych, wspomaganych i treningowych, należy podkreślić, że w ramach PI 9a (Zapewnienie dostępu ludności do infrastruktury ochrony zdrowia oraz poprawa efektywności systemu opieki zdrowotnej) możliwa będzie interwencja EFRR wykraczająca poza części wspólne budynków mieszkalnych (co nie jest możliwe w ramach CT4 oraz PI 9b (kompleksowa rewitalizację zdegradowanych obszarów).*

54. Czy można złożyć dwa wnioski o dofinansowanie na jedno przedsięwzięcie ujęte w Programie Rewitalizacji?

Odpowiedź: Wnioskodawca może złożyć dwa wnioski o dofinansowanie dwóch projektów, których zakres rzeczowy obejmuje jedno przedsięwzięcie ujęte w Gminnym Programie Rewitalizacji (GPR), pod warunkiem, że taka konstrukcja umożliwi realizację zaplanowanego przedsięwzięcia oraz osiągnięcie założonego w GPR celu. Zmiana w tym zakresie wymaga szczegółowego uzasadnienia, zwłaszcza w kontekście zasadności i celowości realizacji przedsięwzięcia w takiej postaci.

55. Czy projekt może być realizowany w oparciu o dwa tryby: pozwolenia na budowę i „zaprojektuj i wybuduj”? Jak zostanie przyznana punktacja?

Odpowiedź: W przypadku gdy realizacja projektu przebiegać będzie w oparciu o dwa tryby: pozwolenia na budowę i „zaprojektuj i wybuduj” istnieje możliwość ujęcia wszystkich zadań w jednym wniosku, z podziałem zadań ze względu na tryb realizacji. Należy to wyodrębnić w części D1 wniosku o dofinansowanie: stan przygotowania projektu do realizacji. Wnioskodawca zostanie oceniony wg trybu, który obejmuje większy zakres projektu pod względem finansowym.

56. Co oznacza zapis, że w Typie A możliwe są działania obejmujące: obiekty wielofunkcyjne, w których łączone są różne funkcje społeczne?

Odpowiedź: W typie projektu A możliwe są działania polegające na rozbudowie, przebudowie, modernizacji i adaptacji obiektów infrastrukturalnych z przeznaczeniem na cele społeczne, obejmujące: obiekty wielofunkcyjne, w których łączone są różne funkcje społeczne. Oznacza to, iż mogą być realizowane działania wymienione w typie projektu A, a także inne usługi społeczne, prócz wymienionych. Potrzeba wzmocnienia potencjałów placówek świadczących zróżnicowane usługi społeczne wynikają z zapisów Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020. Ponadto realizacja konkretnych działań rewitalizacyjnych powinna jednoznacznie wynikać ze zdiagnozowanych w programie rewitalizacji problemów społecznych i służyć ich rozwiązywaniu.

57. Czy w typie E możliwa jest realizacja działań w obiektach, którym zostaną nadane funkcje użyteczności publicznej w wyniku realizacji projektu?

Odpowiedź: Tak, w ramach typu projektu E – modernizacje, renowacje budynków użyteczności publicznej poprawiające ich estetykę zewnętrzną możliwe jest wsparcie działań w odniesieniu do budynków, które na moment zakończenia projektu będą pełniły funkcję użyteczności publicznej.

58. Czy w typie projektu E możliwa jest modernizacja budynku urzędu gminy?

Odpowiedź: Nie, działania w obrębie budynków służącym funkcjom administracyjno-zarządczym stanowią koszt niekwalifikowalny.

Opracowano:

Zespół Informacji o Funduszach Europejskich, Departament Zarządzania Programami Operacyjnymi